

ΛΕΛΑ ΣΥΖΥΓΟΣ ΙΩΑΝΝΗ ΜΕΤΑΞΑ

Η Λέλα Μεταξά (1883 – 1984) παντρεύτηκε το λοχαγό Ιωάννη Μεταξά (1871 – 1941) το 1909 και απέκτησαν δύο θυγατέρες, την Λουκία και την Ιωάννα.

Η Λέλα ζωγράφιζε με μολύβι. Είχε πάρει μαθήματα από τον Νικηφόρο Λύτρα (+1904), όταν τα καλοκαίρια παραθέριζαν στην Πόλη της Τήνου. Από τα σχέδιά της γνωρίζουμε μόνον όσα δημοσιεύθηκαν στην ποιητική συλλογή του Γεωργίου Στρατήγη «Τα τραγούδια του νησιού μου»

το 1908. Δε γνωρίζουμε αν συνέχισε να ζωγραφίζει και μετά τον γάμο της. Τα καλοκαίρια με τις δύο κόρες της παραθέριζε στην Τήνο (Στα Γ.Α.Κ. Ελλάδας σώζονται επιστολές του Μεταξά στις κόρες του με οδηγίες πώς θα κάνουν ένα νερόμυλο.

Η Λέλα στήριξε διακριτικά τον άντρα της τόσο στις δύσκολες στιγμές (Εξορία στην Κορσική, 1917 – 1920) όσο και κατά τη διακυβέρνηση της χώρας (1936 – 1941: Δικτατορία της 4ης Αυγούστου).

Η Λουκία Ι. Μεταξά

Οι κόρες του συμμετείχαν στην [Ε.Ο.Ν.](#) Η [Λουκία Ι. Μεταξά](#) ήταν Αρχηγός των κοριτσιών της Ε.Ο.Ν, δημιούργησε την «[ΣΠΙΘΑ](#)», την πρώτη αμιγώς γυναικεία αντιστασιακή κατά των Γερμανών οργάνωση. Συνεργάστηκε στη συνέχεια με τους «Φίλους του Χωριού» ως νοσοκόμος του Ερυθρού Σταυρού, μεταφέροντας εφόδια στα απομακρυσμένα χωριά των συνόρων όπως στα Αρματα Κονίτσης. Η [Ιωάννα Ι. Μεταξά](#), φόρεσε την στολή της Ε.Ο.Ν και ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την ψυχαγωγία. Στον πόλεμο, ως μέλος του Ερυθρού Σταυρού έγινε οδηγός σε αυτοκίνητο Πρώτων Βοηθειών, για την μεταφορά

τραυματιών και παρασημοφορήθηκε για την προσφορά της. Αργότερα έγινε Ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Μέριμνας.

Η Ιωάννα Ι. Μεταξά

Με τα Δεκεμβριανά συνελήφθη όμηρος μαζί με τον γαμπρό της Φωκά από τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ που υποχωρούσαν (απελευθερώθηκε μετά 50 μέρες). Την εμπειρία της από την ομηρεία της καταγράφει στο βιβλίο της «Ημερολόγιο ομηρείας 1944-1945» (Αθήναι 1972). Ο Μεταξάς ήταν ένας από τους ευφυέστερους αξιωματικούς και πολιτικούς, βαθιά φιλοβασιλικός και οπαδός του απολυταρχισμού. Η δικτατορία της 4ης Αυγούστου επιβλήθηκε από αυτόν, όμως ήταν έργο του βασιλιά Γεωργίου Β'. Την ευνοούσε το γενικό κλίμα στην Ευρώπη – παντού υπήρχαν δικτατορίες- και η ανώμαλη κατάσταση στη χώρα (δυο βενιζελικά κινήματα, 1833, 1935). Υιοθέτησε εξωτερικά φασιστικά στοιχεία (χαιρετισμός, νεολαία, κ.λπ.), αλλά δεν ήταν ιδεολογικά φασίστας. Στην Ελλάδα ατυχώς συγχέουμε τον φασισμό με τον αυταρχισμό. Η αποτελεσματικότητα στην οικονομία έκανε τον Μουσολίνι συμπαθή σε διανοομένους και πολιτικούς (Καζαντζάκης, Πλαστήρας, Βενιζέλος, κ.λπ.). Κατέστειλε σκληρά την ελεύθερη πολιτική έκφραση, πλην ανέπτυξε κοινωνικό έργο και, κυρίως, προετοίμασε τη χώρα για τον επερχόμενο

πόλεμο. Το «ΟΧΙ» το είπε αυτός (Alors c' est la guerre), πλην αυτό ήταν αποφασισμένο από καιρό (τέλος 1936). Το δράμα του ήταν ότι ως γερμανόφιλος πολέμησε τον Βενιζέλο κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ενώ ακολούθησε την πολιτική του μεγάλου εχθρού του κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Το μεγάλο κρίμα είναι ότι αυτός ο ευφυέστατος άνθρωπος εγκλωβίστηκε στον χώρο της βασιλικής καμαρίλας. Αξίζει να διαβάσει κανείς τον δημοσιογραφικό του διάλογο με τον Ελευθέριο Βενιζέλο και τον λόγο του στους διευθυντές των εφημερίδων (30.10. 1940). Αν κοιτάξει κανείς τα πρωτοσέλιδα των καθημερινών εφημερίδων μετά την κήρυξη του πολέμου. Σε όλες οι Ιταλοί ονομάζονται «αρνητικά» φασίστες. Έχουν περάσει 80 (plus) χρόνια από τα κρίσιμα εκείνα χρόνια και μπορούμε να δούμε τα πράγματα με καθαρό βλέμμα και όχι μέσα από ιδεολογικές παρωπίδες. Φυσικά και δεν είναι παράδειγμα προς μίμηση, αλλά τέκνο της εποχής του...

(Από κείμενο του [Κώστα Δανούση](#))

Η κ. [Ιωάννα Φωκά – Μεταξά](#), γράφει:

Κάθε 11 Δεκεμβρίου θυμάμαι την τρομάρα που πήρα όταν ξύπνησα το πρωί και η μητέρα μου με όση ψυχραιμία μπορούσε να έχει μου ανήγγειλε ότι τα μεσάνυχτα άγνωστοι άνθρωποι είχαν πάρει την γιαγιά μου και τον πατέρα μου από το σπίτι και ότι έπρεπε γρήγορα να ντυθώ για να φύγουμε να πάμε αλλού γιατί υπήρχε μεγάλος κίνδυνος. Ήταν τα λεγόμενα Δεκεμβριανά του 1944 και εγώ ήμουν 5 ετών. Οι άγνωστοι ήταν οι συμμορίες της Κηφισιάς που μεσάνυχτα όρμησαν και οδήγησαν την κυρία Λέλα Μεταξά όμηρο μαζί με τον γαμπρό της, τον πατέρα μου , τον Ευγένιο Φωκά στα βουνά της Φωκίδας. Στο [«Ημερολόγιο της Ομηρίας μου»](#) της Λέλας, υπάρχει η περιγραφή και η διαδρομή πεζή μέσα στο χειμώνα, με βροχές και χιόνια μέχρι το Μπλέσα ή Αμυγδαλιά Φωκίδας που ήταν το κρησφύγετο τους. Κοινώς λημέρι. Σαν σήμερα 15 Δεκεμβρίου βρίσκονταν στην Αγία Λεούσα στο Συκάμινο. Ένα εκκλησάκι σε λόφο του Ωρωπού. Μια χαράδρα βρίσκεται εκεί πίσω...με δική της ιστορία. Πριν 15 χρόνια πήγα εκεί . Έχω

πάει στο εκκλησάκι και έχω ανάψει κεριά γιατί οι δικοί μου γιαγιά και πατέρας μετά προχώρησαν στην Θήβα-Λειβαδιά- Παρνασσός-. Εκεί τους χώρισαν προς Τιθορέα ο πατέρας μου προς Αράχοβα η γιαγιά μου. Και συνέχεια... Ο πατέρας μου όταν έφτασε στην Τιθορέα δραπέτευσε αφού τον βοήθησε ο Θανάσης Κοντός, ας είναι ελαφρά τον χώμα που τον σκεπάζει. Την Λέλα Μεταξά περισυνέλεξε σε αθλία κατάσταση ο Ερυθρός Σταυρός και την οδήγησε πίσω στην Κηφισιά στο κατακλεμμένο και ρημαγμένο σπίτι της που οι κομμουνιστές είχαν καταλάβει και χρησιμοποιήσει ως νοσοκομείο τους. Υπό την εποπτεία του ιατρού Πέτρου Κόκκαλη. Εννοώ την οικία Ιωάννη Μεταξά όπου δην 28η Οκτωβρίου 1940 έφτασε ο Ιταλός πρέσβης για να ακουστεί το ΟΧΙ ΤΩΝ Ελλήνων από το στόμα του Μεταξά. Απόψε ήρθε μέσα στην νύχτα στο νου μου η εφιαλτική ιστορία αυτή που σημάδεψε την ζωή μου. Η ψυχραιμία και η άμεση αντιμετώπιση της μητέρας μου Νανάς, η μικρή κόρη του Μεταξά. που θα σας αναλύσω άλλη φορά ήταν μάθημα ζωής. Πάνε κοντά 80 χρόνια. Με ξύπνησε η δυνατή βροχή και την κατέγραψα μια φορά ακόμα...

- [Οικογένεια Ιωάννου Π. Μεταξά](#)
- [Λέλα Ι. Μεταξά](#)
- [Λουκία Ι. Μεταξά](#)
- [Ιωάννα - Νανά Μεταξά - Φωκά](#)